

02/2026. sz. **VÉLEMÉNY**
(az EUMSZ 322. cikkének
(1) bekezdése alapján)

**a Horizont Európa
kutatási és innovációs
keretprogramnak a
2028–2034-es időszakra
történő létrehozásáról,
valamint részvételi és
terjesztési szabályainak
megállapításáról,
továbbá az (EU)
2021/695 rendelet
hatályon kívül
helyezéséről szóló
európai parlamenti és
tanácsi rendeletre
irányuló javaslatról**

(COM(2025) 543 final)

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az EU költségvetése
2028-2034

Tartalomjegyzék

Bevezetés

01–11 | Bevezetés

01–11 | Miért adjuk ki ezt a véleményt?

01–03 | Jögalap

04–11 | Háttér

12–56 | Főbb megállapítások

13–15 | Uniós hozzáadott érték

16–24 | A kiadási célkitűzések összehangolása az uniós szintű szakpolitikai prioritásokkal

25 | Költségvetési rugalmasság

26–44 | A program és az eljárások egyszerűsítése

26–28 | Egységes szabálykönyv és egyéb eljárási egyszerűsítések

29–30 | Munkaprogramok

31–36 | Finanszírozási mechanizmusok

37 | A támogatások odaítélésének átfutási ideje

38–40 | Közbeszerzés, beleértve a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzést is

41–43 | Közvetlen és közvetett irányítás (a partnerségeket is beleértve)

44 | Programbizottság

45–47 | Teljesítménymérési keret

48–51 | Megfelelés, gondos pénzgazdálkodás, átláthatóság, elszámoltathatóság és a kiadások nyomon követhetősége

52–56 | Ellenőrzési megbízatásunk

57–65 | Egyedi kérdésekkel kapcsolatos észrevételek

Mellékletek

I. melléklet. Az e véleményben hivatkozott számvevőszéki kiadványok jegyzéke

II. melléklet. Háttér-információ

III. melléklet. Közös vállalkozások és végrehajtó ügynökségek a 2021–2027-es uniós költségvetési időszakban

Rövidítések

Glosszárium

Bevezetés

Miért adjuk ki ezt a véleményt?

Jogalap

- 01** Ez a vélemény az Európai Unió működéséről szóló szerződés ([EUMSZ](#)) 322. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján készült, amely jogalapot biztosít az Európai Unió pénzügyi szabályainak elfogadásához, beleértve az uniós költségvetés megállapítására és végrehajtására vonatkozó szabályokat is.
- 02** A Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogramnak a 2028–2034-es időszakra történő létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról, továbbá az (EU) 2021/695 rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot ([COM\(2025\) 543 final](#)) az Európai Bizottság 2025. július 16-án fogadta el, és 2025. július 28-án helyesbítéssel módosította ([COM\(2025\)543 final/2](#)). A Tanács 2025. szeptember 25-én, az Európai Parlament pedig 2025. november 6-án hivatalosan felkérte az Európai Számvevőszéket, hogy tegyen észrevételeket a javaslattal kapcsolatban.
- 03** Intézményi megbízatásunkkal összhangban ezt a véleményt azért adjuk ki, hogy a javasolt program kialakításával, pénzügyi végrehajtásával, kontrollkörnyezetével és lehetséges kockázataival kapcsolatos észrevételek révén támogassuk a jogalkotási folyamatot. Az [I. melléklet](#) felsorolja az e véleményben hivatkozott számvevőszéki kiadványokat.

Háttér

- 04** A versenyképesség, az innováció és a kutatás Európa jövőbeli jólétének záloga. Szükséges, hogy a tudományba, a technológiába és az iparba történő beruházás ösztönözze a fenntartható növekedést, segítse minőségi munkahelyek létrehozását és erősítse az Unió globális pozícióját.
- 05** A Horizont Európa a kutatást és az innovációt támogató uniós vezérprogram. A javasolt új rendelet a 10. kutatási és innovációs keretprogram formájában meghosszabbítaná a Horizont Európa programot a következő többéves időszakra (2028–2034). Átfogó célja a javaslat 3. cikkében meghatározottak szerint az Unió versenyképességének és tudományos technológiai bázisának megerősítése, valamint a globális kihívásoknak a kiváló kutatás és innováció eszközeivel történő kezelése. A javaslat 18. cikke szerint az **Európai Kutatási Térség** (EKT) célja hogy „Unió-szerte egységes, határok nélküli kutatási, innovációs és technológiai piacot hozzon létre, amelyen belül a kutatók, a tudományos ismeretek és a technológia szabadon mozoghatnak”. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a program „kulcsfontosságú eszköz a következő hosszú távú (2028–2034) uniós költségvetésre vonatkozó bizottsági javaslatban felvázolt szakpolitikai törekvések, valamint a **von der Leyen elnök iránymutatásában** a 2024–2029 közötti időszakra vonatkozóan meghatározott szakpolitikai prioritások megvalósításához”.
- 06** A **II. melléklet** háttér-információkat tartalmaz a javasolt Horizont Európa programról, beleértve annak pilléreit és kapcsolódó egyedi célkitűzéseit, a költségvetési keretösszegeket és a kiegészítő hozzájárulásokat, az irányítási módot és az általa kínált finanszírozási formákat.
- 07** Amint az **1. ábra** mutatja, a javaslat négy pillér köré szerveződik.

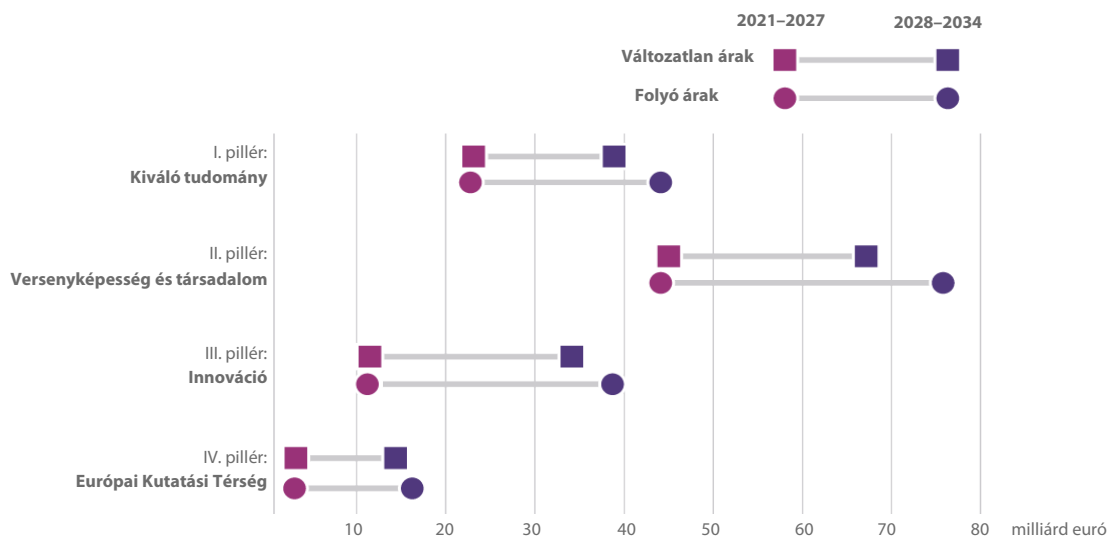
1. ábra. Az új Horizont Európa program struktúrája

¹ a Versenyképességi Alap tevékenységeivel összehangolva

08 A Bizottság azt javasolja a 2028–2034-es időszakra vonatkozóan, hogy a Horizont Európa költségvetését emeljék 175 milliárd euróra (2025-ös árakon 154,9 milliárd euró), és erősítsék az összhangot a program, illetve az Unió horizontális prioritásai – mint az éghajlatváltozás, a digitális átállás és a „nyílt tudomány” – között. Ez jelentős növekedés lenne a jelenlegi Horizont Európa programra elkülönített 87,7 milliárd euróhoz (2025-ös árakon 89,4 milliárd euró) képest. A százalékos növekedés az EKT-ra vonatkozó IV. pillér esetében lenne a legnagyobb – a közel 3,1 milliárd euróval (2025-ös árakon 3,2 milliárd euró) szemben mintegy 16,3 milliárd euró (2025-ös árakon 14,4 milliárd euró) –, úgy, hogy ez magában foglalná a jelenlegi program I. pilléréhez tartozó „kutatási és technológiai infrastruktúra” összetevőt is. A javaslat csak a II. pillér finanszírozását bontja le, a másik három pillérét nem. A **2. ábra** összehasonlítja a Horizont Európa költségvetési előirányzatait a 2021–2027-es és a 2028–2034-es időszakban, folyó, illetve (2025-ös) változatlan árakon. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó Horizont Európa 6,4 milliárd euró (2025-ös árakon 6,5 milliárd euró) összegű költségvetést is tartalmazott a nem pillérenként elkülönített horizontális támogatási kiadásokra, valamint 5,1 milliárd euró összegű további vissza nem térítendő NGEU-támogatást.

2. ábra. A Horizont Európa 2021–2027-es költségvetési előirányzatai a 2028–2034-es időszakhoz képest

Megjegyzés: Az összeg folyó, illetve (2025-ös) változatlan árakon van megadva. A IV. pillér új, az EKT-t pedig a 9. és korábbi keretprogramok keretében más költségvetési területekről fedezték.

Forrás: COM(2025)543 final/2, 6. cikk és (EU) 2021/695 rendelet, 12. cikk.

09 A javaslat célja, hogy a szabályok egyértelműbbé és az eljárások átláthatóbbá tételével az uniós kiadások felhasználása stratégiaibb módon történjék. Ösztönözni kívánja a tagállamokat, a nonprofit szektort és a magánszektor a beruházások növelésére, hogy a tagállamok az uniós GDP 3%-ának megfelelő összeget fordítsanak kutatásra és fejlesztésre. Végetül a Horizont Európa erőteljesen összpontosítana a társadalmi kihívások kezelésére,

---

a stratégiai technológiák támogatására és az EKT megerősítésére. Összességében, a programozás folytonosságát biztosítandó, a javaslat értelmében a Horizont Európa program önálló finanszírozási programként marad fenn, csak szabályozásában, teljesítményalapú irányításában és végrehajtási mechanizmusában történnek változtatások.

- 10** A javaslat szorosan kapcsolódik az Európai Versenyképességi Alap (EVA) létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslatához, amelyről a Számvevőszék külön véleményt adott ki (lásd: 01/2026. sz. vélemény). A két program együttesen igyekszik „zökkenőmentes átmenetet biztosítani az alapkutatástól az alkalmazott kutatásig az induló és a növekvő innovatív vállalkozások számára” (a javaslat indokolása). Emiatt segíti a megértést, ha az olvasó a Horizont Európáról, illetve az EVA-ról szóló véleményünket együtt értelmezi.
- 11** A két jogalkotási javaslatot kiegészíti egy az uniós közös vállalkozásokat létrehozó egységes jogi aktus, amely ugyanakkor egyértelműen meghatározza a közös vállalkozások, a Horizont Európa és az EVA közötti kapcsolatot.

Főbb megállapítások

- 12** Véleményünkben több témára vonatkozóan fogalmazunk meg főbb megállapításokat. Ezeket az alábbi **1. háttérmagyarázatban** soroljuk fel, majd a következőkben részletesebben is kifejtsük:

1. háttérmagyarázat

A főbb megállapítások rövid áttekintése

- **Uniós többletérték:** Sem a jelenlegi uniós jogszabályok, sem maga a javaslat szövege nem határozzák meg az uniós hozzáadott érték fogalmát. Ismételten hangsúlyozzuk: a nyilvános vita és döntéshozatal szempontjából előnyös lenne, ha az uniós források optimális felhasználása érdekében közös fogalommeghatározást alkalmaznának az uniós hozzáadott értékre (**13–15.** bekezdés).
- **A kiadási célkitűzések összehangolása az uniós szintű szakpolitikai prioritásokkal:** A javaslat közvetlen és közvetett módon számos alkalommal hivatkozik az Unió horizontális prioritásaira, de sem a Bizottság, sem a tagállamok nem rendelkeznek átfogó és megbízható adatokkal az uniós források felhasználásáról ezekre a prioritásokra nézve, és a javaslat nem orvosolja ezt a jelentős hiányosságot. A javaslatban további pontosításra van szükség: arról, hogyan alkalmaznák a kiválóság elvét mind a négy pillérben, tekintetbe véve különösen azt, hogy az elvről nem történik kifejezett említés a II. és a III. pillérben, amelyek együttesen közel 114,7 milliárd eurót, azaz a teljes költségvetés mintegy 65%-át teszik ki (**16–24.** bekezdés).
- **A program és az eljárások egyszerűsítése:** A javaslatnak egyértelművé kell tennie, hogy az egyszerűsítés milyen előnyökkel jár az uniós finanszírozású kutatási és innovációs projekteket végrehajtó kedvezményezettek számára. A javaslat szempontjából előnyös lehet annak további indokolása is, hogy mely

költségelszámolási opciók lennének megfelelőbbek az egyes intézkedéstípusok tekintetében. Kiemeljük továbbá azt is, hogy bizottsági iránymutatásra van szükség a kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzésről (26–44. bekezdés).

- **Teljesítménymérési keret:** Észrevételezzük, hogy a javasolt teljesítménymérési keret I. mellékletében meghatározott mutatók többsége nem eredményekre vagy hatásokra, hanem outputokra vonatkozik, és így nem elegendő a teljesítmény értékeléséhez, és azt is, hogy a javasolt mutatók révén nem lenne könnyű kedvezményezett-specifikus adatokat gyűjteni. Amint arra a [2023. évi éves jelentésünkben](#) is figyelmeztettünk, különös figyelmet kell fordítani az adatok megbízhatóságára is. Végezetül javasoljuk, hogy a rendelet rögzítse a Bizottság azon kötelezettségét, hogy a programidőszak alatt végrehajtási jelentést és utólagos értékelést kell készítenie (45–47. bekezdés).
- **Megfelelés, átláthatóság, elszámoltathatóság és nyomonkövethetőség:** A kutatás magas kockázatú kiadási terület, és az egyszerűsítési intézkedések bevezetése ellenére a hibaarányok továbbra is magasak. Míg az egyösszegű átalányfinanszírozás segítheti az eredményekre való nagyobb összpontosítást, és egyben könnyíthet az adminisztratív terhelésen, fontos az is, hogy kielégítő szinten legyen biztosítva a kiadások megfelelősége, a gondos pénzgazdálkodás, valamint a források felhasználásának átláthatósága, elszámoltathatósága és nyomonkövethetősége (48–51. bekezdés).
- **Az Európai Számvevőszék ellenőrzési jogai:** A Horizont Európa végrehajtása közvetlen vagy közvetett irányítással történik. Következésképpen a Számvevőszék teljes körű ellenőrzési joggal bír a kutatás- és innovációfinanszírozás valamennyi formája felett. Kérjük a Bizottságot, hogy a kedvezményezettek és harmadik felek között létrejött megállapodásokban garantálja ellenőrzési jogainkat (52–56. bekezdés).

Uniós hozzáadott érték

- 13** Az uniós hozzáadott érték fogalmát csak a javaslat indokolása, a pénzügyi és digitális kimutatás 1.5.2. pontja, valamint a rendeletjavaslat két preambulumbekézése (a (2) és a (30) preambulumbekézés) említi. A fogalom itt elsősorban úgy jelenik meg, mint az Unió azon képessége, hogy a nagyobb léptéknek, a határokon átnyúló együttműködésnek és a stratégiai összpontosításnak köszönhetően olyan eredményeket érjen el, amilyenekre a tagállamok önmagukban nem képesek.
- 14** Amint [03/2025. sz. áttekintésünkben](#) már rámutattunk: megítélésünk szerint az uniós hozzáadott érték csak akkor jutna teljes mértékben érvényre, ha annak fogalmát valamennyi uniós intézmény egyformán értelmezné, és azt megfelelő politikai nyilatkozat vagy uniós jogszabály is megfogalmazná. Más szóval az uniós hozzáadott értéket csak akkor

lehet eredményesen mérni, ha azt egyértelműen meghatározzák és a meghatározást következetesen alkalmazzák. 2025 februárjában „A következő többéves pénzügyi kerethez vezető út” című közleményében a Bizottság kijelentette, hogy „a jövőbeli uniós költségvetésnek azokra a közös kihívásokra kell összpontosítania, amelyek tekintetében az európai szintű kiadások a legnagyobb hozzáadott értéket eredményezik”. Megjegyezzük azonban, hogy sem a jelenlegi uniós jogi keret, sem a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó bizottsági javaslatok nem határozzák meg az uniós hozzáadott érték fogalmát. Emlékeztetünk továbbá: a [03/2025. sz. áttekintésünkben](#) észrevételeztük, hogy a Bizottság mindmáig nem értékelt a jelenlegi, a 2021–2027-es időszakra vonatkozó programok uniós hozzáadott értékét.

- 15** Amint azt a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret előtt készített [2018. évi tájékoztatónkban](#) már említettük, összességében úgy véljük, hogy a következő többéves pénzügyi keretről folytatott nyilvános vita és döntéshozatal szempontjából előnyös lett volna elfogadni az uniós hozzáadott érték meghatározását és azt következetesen alkalmazni. A hozzáadott érték meghatározatlansága továbbra is problémát jelent, ezért ezt a jelenlegi javaslat kapcsán ismét megemlítjük.

A kiadási célkitűzések összehangolása az uniós szintű szakpolitikai prioritásokkal

- 16** Az indokolás felvázolja, hogy milyen [fő uniós prioritások](#) határozzák meg a javaslat költségvetési és szakpolitikai hátterét. E prioritások egyike a kutatás és innováció intenzívebbé tétele.
- 17** A „virágzó és versenyképes Európa” megegyezik a 2024/2029-es időszakra szóló uniós stratégiai menetrend egyik prioritásával, amelybe beletartozik az „innováció- és vállalkozásbarát környezet előmozdítása” és „az EU versenyképességének megerősítése”, összhangban a javaslat III. pillérével, valamint az „előrelépés együtt”, összhangban a javaslat IV. pillérével.
- 18** Ennek kapcsán – amint azt a javaslat 3. cikkének (2) bekezdése kifejti – az egyik specifikus célkitűzés egy páneurópai kutatási és innovációs ökoszisztéma létrehozása az uniós, nemzeti és regionális prioritások összehangolásával. Egy másik specifikus célkitűzés a kutatási és innovációs kapacitások, a készségek és tehetségek rendelkezésre állása terén a tagállamok és régiók között fennálló egyenlőtlenségek csökkentése, ezáltal erősítendő az innovációs ökoszisztémákat.

- 19** A páneurópai célkitűzéssel főként a negyedik pillér foglalkozik, amely pillér révén a 10. keretprogram programozási időszaka újdonságot vezet be (jelenleg a Horizont Európa struktúrája hárompilléres). A IV. pillér az Európai Kutatási Térségre összpontosít, amely koncepciót 2000-ben vezették be, hogy egységes és határok nélküli teret hozzanak létre a kutatás, az innováció és a technológia számára az Európai Unióban. A javaslat szerint „konkrét intézkedésekkel kell támogatni a részvétel szélesítésében érintett országokban a kapacitásépítést és erősíteni az Unió egészére kiterjedő együttműködést szolgáló kapcsolatokat, ezzel növelve a kutatási és innovációs kapacitást a részvétel szélesítésében érintett és az átalakulóban lévő országokban” (20. preambulumbekzdés). A 16,3 milliárd euróból közel 5,5 milliárd eurót különítenének el a részvétel bővítésére és a kiválóság terjesztésére (6. cikk).
- 20** [15/2022. sz. különjelentésünkben](#) azt javasoltuk a Bizottságnak, hogy „szorosan kövesse nyomon a Horizont Európa keretében indított bővítési intézkedésekben való részvétel szintjét, és amennyiben továbbra is jelentős aránytalanságok mutatkoznak, vezessen be intézkedéseket a részt vevők körének bővítése érdekében”. Ez elősegítené a kiegyensúlyozottabb részvételt a kutatás és innováció területén, és ezáltal teljesítené a Horizont Európa azon célkitűzését, hogy Unió-szerte előmozdítsa a kiválóságot.
- 21** Észrevételezzük, hogy 2030-tól kezdődően a részvétel szélesítésében érintett országok támogatását a nemzeti kutatási és fejlesztési közkiadások előző évhez viszonyított növekedéséhez kötnék (19. cikk (7) bekezdés). Ennek oka a javaslat azon konkrét célkitűzése, hogy valamennyi tagállam fordítsa a GDP-je 3%-át kutatásra és fejlesztésre, az uniós kutatás-fejlesztési beruházásokra vonatkozóan a [Lisszaboni Szerződés óta érvényben lévő](#) célérték megerősítéseként. A tagállamok kutatási és innovációs beruházásait és reformjait ezt követően az Unió gazdasági, költségvetési, foglalkoztatási és szociálpolitikáinak koordinálására szolgáló keret, az európai szemeszter folyamata révén értékelnék.
- 22** Megítélésünk szerint a javaslatnak még pontosítania kellene, hogy ez a mechanizmus hogyan eredményezné a kutatás közfinanszírozásának fenntartható növelését és az intézményi kapacitásépítést azokban a tagállamokban, amelyek nem teljesítik a 3%-os célkitűzést. Az Európai Bizottságnak azt is meg kellene határoznia, hogyan fogja a részvétel bővítésében érintett ezen országok esetében értékelni, hogy 2030-tól valóban csak azok a szereplők részesülnek kapacitásépítési intézkedésekben, amelyek „a kutatás és fejlesztés terén növelték a közberuházásaikra fordított tényleges kiadásait” (19. cikk (7) bekezdés). Ebben az összefüggésben a Bizottság részletesebben meghatározhatná a „közberuházás” fogalmát.
- 23** Emellett a javaslat közvetlen és közvetett módon számos alkalommal hivatkozik az Unió olyan horizontális prioritásaira, mint az éghajlatpolitika, a biológiai sokféleség, a nemek

közötti egyenlőség és a fenntartható fejlődési célok (lásd például: (4), (24) és (25) preambulumbekzdés). Ezeket szisztematikusan figyelembe kell venni az egyes kiadási programok megtervezése, előkészítése, végrehajtása és értékelése során. Amint azonban arról korábban – többek között a [25/2024. sz. különjelentésben](#) – beszámoltunk, sem a Bizottság, sem a tagállamok nem rendelkeznek átfogó és megbízható adatokkal arra nézve, hogy milyen egyedi célkitűzésekre használták fel az uniós forrásokat. Véleményünk szerint a javaslat nem orvosolja ezt a jelentős hiányosságot.

- 24** A javaslat egyértelművé teszi, hogy az uniós kutatás- és innováció-finanszírozás kiválósági megfontolásokon fog alapulni (3. cikk (1) bekezdés). Az odaítélési kritériumok figyelembe veszik a lehetséges hatást és a végrehajtás hatékonyságát is (25. cikk). A javaslatnak egyértelműbben ki kell mondania, hogy a Horizont Európa keretében nyújtott finanszírozás a következő elveken alapul: a javasolt intézkedések kiválósága vagy minősége, azok várható hatása (például a társadalmi előnyök lehetősége, valamint a javasolt intézkedések léptéke és fenntarthatósága) és a végrehajtásukkal kapcsolatos megfontolások. Azt is pontosítania kell, hogy a kiválóság elvét hogyan juttatnák érvényre mind a négy pillérben, különös tekintettel arra, hogy az együttesen mintegy 114,66 milliárd eurót, azaz a teljes költségvetés mintegy 65%-át kitevő II. és III. pillér kapcsán a 6. cikk szerint nem történne kifejezett említés az elvről.

Költségvetési rugalmasság

- 25** A bizottsági javaslat törekszik fokozni a költségvetési rugalmasságot azáltal, hogy a Horizont Európa program egészére meghatároz költségvetést, az egyes pillérekre vonatkozóan viszont csak indikatív keretösszegeket (a javaslat 6. cikke). Ezeket az előirányzatokat azután a program végrehajtása során, az éves költségvetési eljárás és a munkaprogramok keretében lehet kiigazítani. Ez összhangban áll az EVA-ra és a Horizont Európára irányuló javaslatokra vonatkozó bizottsági hatásvizsgálattal.

A program és az eljárások egyszerűsítése

Egységes szabálykönyv és egyéb eljárási egyszerűsítések

- 26** A javasolt rendelet egységes szabálykönyvet vezetne be mind a Horizont Európa, mind az EVA számára, valamint egységes szabályokat a vissza nem térítendő támogatások és a pénzügyi eszközök (garanciák, hitelek, saját tőke, vegyes finanszírozás stb.) tekintetében, és egységes portált hozna létre a résztvevők számára a többéves pénzügyi keret valamennyi kiadási területén. A [23/2022. sz. különjelentésünkben](#) e vonatkozásban tett javaslatainknak megfelelően ez lehetőséget kínál az egyszerűsítésre és szinergiák teremtésére.
- 27** Hangsúlyozni szeretnénk azonban, hogy az eredményes egyszerűsítéshez nem csupán közös szabályokra, hanem összehangolt vagy szabványosított, stabil eljárásokra is szükség van, valamint arra, hogy közös szervezeti informatikai rendszereket alkalmazzanak.
- 28** Továbbá, amint arra a [28/2018. sz. különjelentésünkben](#) is rámutattunk, a kedvezményezettek gyakran úgy érzik, hogy a szabályok és iránymutatások túl sűrű módosítása zavart és bizonytalanságot okoz, és ez akadályozhatja a program zökkenőmentes végrehajtását és az egyszerűsítési törekvéseket. Ezért szorgalmazzuk, hogy a program végrehajtása során a szabályok ne változzanak.

Munkaprogramok

- 29** Az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([kölségvetési rendelet](#)) követelményeivel összhangban a javaslat 21–25. cikke kimondja, hogy a munkaprogramoknak meg kell határozniuk a program végrehajtásának olyan fő szempontjait, mint a pályázati felhívások témái és célkitűzései, a jogosultsági kritériumok, a rendelkezésre álló költségvetés és az értékelési folyamat.
- 30** A 8. cikk értelmében a Horizont Európa keretében nyújtott finanszírozás kombinálható más programokból származó uniós támogatással. Mivel az EVA szorosan kapcsolódik a Horizont Európa programhoz, integrált munkaprogramok kidolgozására fog sor kerülni. Ez a körülmény lehetőséget kínál a szinergiákra, de hasznos volna, ha a javaslat pontosítaná, hogy az egyes alapok mivel járulnának hozzá a munkaprogramokhoz, és hogy mit jelentene ez az uniós finanszírozású kutatási és innovációs projekteket végrehajtó kedvezményezettek számára (lásd még: 01/2026. sz. vélemény, 50. bekezdés);

Finanszírozási mechanizmusok

- 31** A 10. cikk (4) bekezdése előírja, hogy a vissza nem térítendő támogatást a [kötségvetési rendelet](#) 125. cikkében meghatározottak szerint – költségfüggetlen finanszírozásként vagy egyszerűsített költségelszámolási módszerrel, konkrétan egyösszegű átalány vagy személyi egységköltség révén – kell nyújtani. A javaslat ezeket a lehetőségeket fogadná el standard finanszírozási modellként. Meghatározott esetekben a finanszírozás a tényleges költségek visszatérítésével is történhetne. A Bizottság célja a saját és a kedvezményezettek adminisztratív terheinek korlátozása, valamint a bejelentett költségekhez kapcsolódó jogszerűségi és szabályszerűségi hibakockázat csökkentése. Amint arról a [13/2020. sz. különjelentésünkben](#) már korábban beszámoltunk, úgy véljük azonban, hogy nem minden esetben az egyszerűsített költségelszámolási módszerek vagy a költségfüggetlen finanszírozás jelentik a legmegfelelőbb finanszírozási mechanizmust. Például az alacsonyabb technológiai készenléti szintű projekteket célzó finanszírozás esetében alkalmasint bonyolult lehet összekapcsolni azt az elért mérföldkövekkel.
- 32** A hetedik keretprogramra (2007–2013) vonatkozó rendeletjavaslatról szóló [2006/1. sz. véleményünkben](#) azt állapítottuk meg, hogy „az egyes projektek egyértelműen meghatározott munkafolyamatai esetében alkalmazhatók átalányösszegek”, ám azt is, hogy egy ilyen rendszer végrehajtásában nehézségek jelentkeznek, „ha a munkafolyamatokat elhalasztanák, csak részben fejeznék be, vagy más tevékenységekkel helyettesítenék”. A „Horizont 2020” keretprogram egyszerűsítést célzó intézkedéseiről szóló [28/2018. sz. különjelentésünkben](#) azt javasoltuk, hogy a Bizottság gyorsítsa fel az egyösszegű átalány tesztelését, és indítson új kísérleti kezdeményezéseket „a projektek legmegfelelőbb típusainak meghatározása, az esetleges hátrányok értékelése és a megfelelő megoldások kidolgozása céljából”. Nyugtázzuk, hogy a Bizottság 2024 végén megkezdte az egyösszegű támogatások végrehajtásának utólagos technikai felülvizsgálatát.
- 33** Átalányösszegű finanszírozás esetén az átalány összegét a vissza nem térítendő támogatásról szóló megállapodás aláírása előtt kell megállapítani. Ez történhet vagy úgy, hogy egy pályázati felhíváson belül egyazon átalányösszeget határoznak meg az összes vissza nem térítendő támogatásra (pl. megbízható közelítő értéként kezelhető meglévő adatok alapján), vagy úgy, hogy minden egyes támogatásra külön átalányösszeget határoznak meg (az egyes költségkategóriákban kedvezményezettenként és munkacsomagonként megadott részletes előzetes költségbecslések alapján). Amint azt a [2024. évi éves jelentésünkben](#) is említettük, a támogatási megállapodás aláírása előtt a Bizottság által megbízott és támogatott szakértők iránymutatás, referenciaértékek és eredménytáblák alkalmazásával értékelik, hogy a becsült költség észszerű-e, illetve nem túlzott-e a javasolt tevékenységet illetően.

- 34** 2024 júliusában a Bizottság [értékelte](#) az egyösszegű átalányfinanszírozásnak a Horizont 2020 és a Horizont Európa keretében történő alkalmazását. A legfontosabb megállapítás az volt, hogy a kedvezményezettek véleménye szerint ez a finanszírozási forma a költségekről a projektek tudományos tartalmára helyezi át a hangsúlyt, és csökkenti a támogatások kezeléséhez és a beszámolási költségekhez kapcsolódó adminisztratív terheket. Értékelésében a Bizottság rámutatott, hogy az érdekelt felek csoportjai szerint fennállhatnak olyan gondok, mint egyes pénzügyi kockázatok vagy az új belépők, illetve a kis- és középvállalkozások (kkv-k) részvételének csökkenése, de megjegyezte azt is, hogy nincsen bizonyíték ezek tényleges bekövetkezésére.
- 35** Amint azt [2024. évi éves jelentésünkben](#) is jeleztük, tervei szerint a Bizottság a jelenlegi időszak végéig a Horizont Európa költségvetésének legalább 50%-át egyösszegű átalányfinanszírozás formájában fogja elkülöníteni. Mindeddig azonban nem került sor az egyösszegű átalányfinanszírozás szélesebb körű alkalmazására. Emlékeztetünk arra is, hogy az egyösszegű átalányok rendszerén belüli gondos pénzgazdálkodás, illetve a rendszer tényleges hatása nagyban függ annak kialakításától és a végrehajtás módjától.
- 36** A költségfüggetlen finanszírozást ugyanakkor az egyszerűsített költségelszámolási módszerektől eltérően a kutatás területén eddig igen kevésbé, jóformán csak szakértőkkel és konferenciákkal kapcsolatos költségek esetében alkalmazták. A [02/2025. sz.](#) és a [03/2025. sz. áttekintésünkben](#) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre vonatkozóan tett ellenőrzési megállapításaink fényében javasoljuk, hogy a Bizottság értékelje, alkalmas-e ez a finanszírozási mód a javasolt kutatási és innovációs kiadások zömének támogatására.

A támogatások odaítélésének átfutási ideje

- 37** A 26. cikk rövidebb átfutási időt javasol a támogatások odaítélésére, mint amit a [költségvetési rendelet](#) 197. cikkének (2) bekezdése előír: a támogatást kérelmezőket már legkésőbb öt hónappal a pályázatuk benyújtását követően tájékoztatnák a projektértékelések eredményéről, és a támogatási megállapodásokat legkésőbb hét hónappal ugyanezen időpontot követően írják alá. Jelenleg az ugyanerre rendelkezésre álló idő hat, illetve kilenc hónap. A támogatás-odaítélés átfutási idejének lerövidítése növelheti a finanszírozási folyamat hatékonyságát és kiszámíthatóságát. Azzal, hogy korábbi projektkezdést tesz lehetővé, ez növelheti az uniós finanszírozás vonzerejét, és támogathatja az innovatív vagy nagy hatású projektek gyorsabb végrehajtását.

Közbeszerzés, beleértve a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzést is

- 38** A 33. cikkben a Bizottság az innovatív megoldásokra vonatkozó közbeszerzési eljárások egyszerűsítését javasolja a kutatási és innovációs projektek végrehajtásának egyszerűsítése és felgyorsítása érdekében. A közbeszerzést vagy a vissza nem térítendő támogatások állami vagy magánkedvezményezettjei, vagy a Bizottság, illetve más végrehajtó szervek végeznék, akár önállóan, akár a tagállamok és a társult országok ajánlatkérő szerveivel közösen. A [28/2023. sz. különjelentésben](#) Unió-szerte számos hiányosságot állapítottunk meg a közbeszerzés alkalmazása terén. A kedvezményezettekre alkalmazandó közbeszerzési szabályokat uniós irányelvek alapján, de nemzeti szinten határozzák meg; az uniós szervek általi közbeszerzések esetében ezeket a [kölségvetési rendelet](#) határozza meg, ezért ezek nem specifikusak az egyes alapokra, például a Horizont Európára vonatkozóan. E tekintetben a Bizottság tisztázhatná, hogy szándéka szerint mire terjedne ki az uniós források kedvezményezettjei számára kiadni tervezett iránymutatása.
- 39** A javaslat nagyobb szerepet adna a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzésnek a Horizont Európa keretében. A kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés három helyett két szakaszban is lebonyolítható volna, és vonatkozhatna nagyon innovatív, a „maguk nemében első” megoldásokra. Egyedi feltételek lennének érvényesek „a beszerzett szolgáltatások, áruk vagy építési beruházások teljesítési helyére, valamint az eredmények feletti tulajdonjogra és az azokhoz való hozzáférésre is”. E tekintetben felhívjuk a figyelmet arra, hogy a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés sajátos kockázatokkal járhat, mivel egyes beszerzők nem rendelkeznek tapasztalattal az innovatív megoldások terén. Ezért külön bizottsági iránymutatásra lehet szükség például az összeférhetlenség elkerüléséhez, a beszerzett áruk vagy szolgáltatások megfelelő felhasználásához, vagy a szellemi tulajdon-jogok kezeléséhez.
- 40** Végezetül hangsúlyozzuk, hogy az ajánlatkérő szervezeteknek és az uniós finanszírozás kedvezményezettjeinek tiszteletben kell tartaniuk a közbeszerzés olyan alapelveit, mint az átláthatóság, a megkülönböztetésmentesség, az egyenlő bánásmód, valamint az összeférhetlenség tilalma.

Közvetlen és közvetett irányítás (a partnerségeket is beleértve)

- 41** A Horizont Európa program végrehajtása vagy közvetlen, vagy közvetett irányítással történne (lásd: a pénzügyi és digitális kimutatás 2.2. szakasza és a javaslat 10. cikkének (1) bekezdése).

- 42** A 11. cikk (3) bekezdése értelmében a közös vállalkozások az [EUMSZ 187. cikke](#) alapján létrehozott partnerségi formának minősülnek (*III. melléklet*). A közös vállalkozásokat harmonizált szabályokat biztosító egységes alapító jogi aktus útján kell létrehozni. A javasolt rendelet értelmében a partnerek már nem nyújthatnak természetbeni hozzájárulást (11. cikk (6) bekezdés). Ezt illetően a Bizottság szándéka az, hogy a közös vállalkozások igazgatási költségeit teljes mértékben az uniós költségvetésből fedezzék. Ez biztosítaná a vállalkozások függetlenségét és elkerülhetővé tenné az esetleges összeférhetlenségeket. Mivel már nem lesz szükség bonyolult költségmegosztási megállapodásokra, egyszerűsödhet a költségvetés-tervezési folyamat is.
- 43** Kedvezően értékeljük továbbá az összes közös vállalkozás harmonizált szabályok alapján történő létrehozásáról szóló egységes jogi aktusra irányuló javaslatot (11. cikk (4) bekezdés). Véleményünk szerint a közös vállalkozások struktúráját újra lehetne értékelni a koordináció és a szinergiák javítása, az általános adminisztratív költségek csökkentése és az optimalizált irányítás biztosítása érdekében.

Programbizottság

- 44** Az, hogy két külön javaslat létezik (a Horizont Európára és az EVA-ra nézve), egyértelműbb megbízatást és nagyobb rugalmasságot tesz lehetővé, miután a két eszköz testre szabott finanszírozással különböző célokat szolgál. Másrészt fennáll a széttagoltságnak, az egyes kezdeményezések átfedéseinek és a nagyobb adminisztratív összetettségnek a kockázata is, amelyek mindegyike csökkentheti a kutatás, az innováció és az iparpolitika közötti koordinációt és szinergiákat az uniós kereten belül. E kockázatok csökkentése érdekében a szakpolitikai koherencia, a megfelelő koordináció és a rendszeres információcsere biztosítása céljából alapvető fontosságúnak ítéljük egy jól megtervezett struktúrájú bizottság létrehozását a Horizont Európa, illetve az EVA munkaprogramjának keretében a II. pillér versenyképességi eszköze céljára (lásd még: 01/2026. sz. vélemény, 59. bekezdés).

Teljesítménymérési keret

- 45** A javasolt új programmal kapcsolatos beszámolásra, nyomon követésre és értékelésre a 2027 utáni költségvetés teljesítménymérési keretével összhangban kerülne sor. Ezzel a költségvetési kiadások nyomonkövetési és teljesítménymérési keretének létrehozásáról, valamint az uniós programokra és tevékenységekre vonatkozó egyéb horizontális szabályok megállapításáról szóló bizottsági rendeletjavaslat ([teljesítménymérési rendelet](#)) foglalkozik, amelyről a Számvevőszék külön véleményt ad ki. A teljesítménymérési keret közös mutatókészleten alapulna.

- 46** E vélemény keretében már most rámutathatunk, hogy a javasolt teljesítménymérési keret I. mellékletében a kutatás és innováció tekintetében meghatározott mutatók többsége outputokra (pl. a támogatott vállalatok száma) vonatkozik, nem pedig eredményekre vagy hatásokra, és így nem elegendő a teljesítmény értékeléséhez, és azt is, hogy a javasolt mutatók révén nem lenne könnyű vállalat-/kedvezményezett-specifikus adatokat gyűjteni. Emellett, amint a [2023. évi éves jelentésünkben](#) is jeleztük, különös figyelmet kell fordítani arra, hogy megbízhatóak-e a bejelentett adatok.
- 47** Végezetül észrevételezzük: a [kölségvetési rendelet](#) 34. cikkének (3) bekezdésével összhangban időközi jelentés készülne a program végrehajtása során, majd utólagos értékelés is (lásd: (36) preambulumbekzdés, az indoklás 5. szakasza, a jogalkotási, a pénzügyi és digitális kimutatás 2. szakasza, valamint a javasolt [teljesítménymérési rendelet](#) 10. cikke). A Bizottság e kötelezettségeit azonban a Horizont Európáról szóló rendeletjavaslat cikkei nem rögzítik; javasoljuk, hogy ezeket foglalják be a javaslatba.

Megfelelés, gondos pénzgazdálkodás, átláthatóság, elszámoltathatóság és a kiadások nyomon követhetősége

- 48** A 7. keretprogram, a Horizont 2020 és a Horizont Európa kiadásaira kiterjedő éves jelentéseinkben folyamatosan beszámoltunk arról, hogy a kutatás magas kockázatú kiadási terület, és lényeges hibákat állapítottunk meg a tényleges költségekhez nyújtott támogatásokban. [2024. évi éves jelentésünkben](#) arról számoltunk be, hogy „a reprezentatív mintánkban ellenőrzött 99 kutatási tranzakció közül 26-ban (26%) találtunk számszerűsíthető hibát”. A hibák elsősorban a nem támogatható vagy helytelenül bejelentett személyzeti költségekből adódtak.
- 49** A jogalapba idővel bevezetett egyszerűsítések és a Bizottság kedvezményezetteknek szóló iránymutatása ellenére a hibaarányok továbbra is magasak. 2024-ben megjegyeztük, hogy a kedvezményezettek közül igen sokan továbbra is helytelenül alkalmazzák a szabályokat, mind a Horizont 2020, mind a Horizont Európa keretében. Hasonlóképpen, amint azt a [2024. évi éves jelentésünkben](#) is megállapítottuk, az egyösszegű átalányoknak biztosítékokat kell tartalmazniuk a túlkompensáció elkerülése érdekében az olyan berendezések esetében, amelyeket ténylegesen nem vásároltak meg, bár szerepelnek az egyösszegű átalányra vonatkozó költségvetésben. E nehézségek kezelése érdekében javasoljuk, hogy már a rendeletjavaslat határozzon meg egyértelmű követelményeket, hogy a kedvezményezettek számára is biztosítsák a kiszámíthatóságot.

- 50** A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a javasolt finanszírozási rendszerek – különösen az egyösszegű átalányfinanszírozás – segíthetik az eredményekre való összpontosítást, és egyben könnyíthetnek mind a Bizottság, mind a kedvezményezettek adminisztratív terhelésén. [2022. évi éves jelentésünkben](#) azt javasoltuk a Bizottságnak, hogy határozzon meg egyértelműbb követelményeket az ilyen támogatások végrehajtását illetően, különös tekintettel a projektek munkacsomagjainak meghatározására. Ez az ajánlás még nem valósult meg teljes mértékben. Erre a kulcsfontosságú szempontokra már korábban, a [2006/1. sz. véleményünkben](#) és a [28/2018. sz. különjelentésünkben](#) is rámutattunk.
- 51** Függetlenül attól, hogy végül melyik finanszírozási lehetőséget veszik igénybe, hangsúlyozni kívánjuk annak fontosságát, hogy a források felhasználása során kielégítő szinten kell biztosítani a kiadások megfelelését, a gondos pénzgazdálkodást, az átláthatóságot, az elszámoltathatóságot és a nyomonkövethetőséget. Amint azt már a [03/2025. sz. áttekintésünkben](#) is jeleztük, a Bizottság azon szándéka, hogy egyszerűsítse az Unió pénzgazdálkodását, nem mehet az elszámoltathatóság, az eredményesség, a hatékonyság és a gazdaságosság rovására.

Ellenőrzési megbízatásunk

- 52** A rendeletjavaslatra nézve az [EUMSZ](#) és a [kölségvetési rendelet](#) irányadó, amelyek átfogó megbízatást adnak a Számvevőszéknek az összes uniós bevétel és kiadás szabályszerűségének, valamint az összes uniós szakpolitika és program gondos pénzgazdálkodásának ellenőrzésére. Bár a javaslat nem említi kifejezetten a Számvevőszék megbízatását, az mégis kifejezetten kitűnik a javaslat 10. cikkének (1) bekezdéséből, amely kimondja, hogy a Horizont Európa végrehajtása közvetlen vagy közvetett irányítással történik. Következésképpen a Számvevőszék teljes körű ellenőrzési joggal bír a kutatás- és innovációfinanszírozás valamennyi formája felett.
- 53** Ami a Horizont Európa pénzügyi eszközeinek az Európai Beruházási Bank Csoport (EBB) általi kezelését illeti, megismételjük az Európai Stratégiai Beruházási Alapról (ESBA) szóló [07/2025. sz. különjelentésben](#) az adatok rendelkezésre állásával kapcsolatban tett észrevételeinket. Ott rámutattunk, hogy bár az EBB-nek az adatbázisában külön kellene nyilvántartania az ESBA által garantált műveleteket, az erre vonatkozó adatokat mégis széttagolt adatkészletekben tárolta, úgy, hogy azokra nem vonatkozott átfogó metaadatok dokumentum. Ezenkívül az EBB által rendelkezésünkre bocsátott adatok többsége hiányos volt vagy nem volt egyértelmű olyan alapvető területeken, mint a végső kedvezményezettek neve, címe, az alkalmazottak száma és az ESBA-támogatás összege. Ebből adódóan azt az [ajánlást fogalmazzuk meg](#), hogy az érdekelt felekkel megosztott adatok nagyobb egységessége, pontossága és teljessége érdekében a Bizottság tökéletesítse az ESBA-ra irányuló beszámolóval kapcsolatos ellenőrzési eljárásokat.

- 54** Kutatási és innovációs programjai keretében a Bizottság támogatási megállapodásokat köt a kedvezményezettekkel, amelyek azután maguk is „végrehajtó szervként” eljárva támogatást nyújthatnak harmadik feleknek. Az alkalmat megragadva itt számolnánk be arról, hogy harmadik feleknek nyújtott pénzügyi támogatás esetén ellenőrzési jogaink gyakorlása során gyakorlati problémákkal szembesültünk.
- 55** Bár a kedvezményezetteknek biztosítaniuk kell, hogy a harmadik felek eleget tegyenek konkrét kötelezettségeknek, többek között tartsák tiszteletben az ellenőrzési jogainkat, megállapításunk szerint ez nem mindig érvényesül. [2024. évi éves jelentésünkben](#) egy olyan helyzetet tárgyalunk, amikor egy harmadik fél megkérdőjelezte ellenőrzési jogainkat, és az ellenőrzésünkhöz szükséges bizonyítékokhoz csak hosszas egyeztetést követően férhettünk hozzá. Ezért javasoljuk annak a Bizottság általi előírását, hogy az uniós támogatási megállapodásból eredő kötelezettségek a kedvezményezettek és harmadik felek között létrejött valamennyi megállapodásban, illetve legalább a kedvezményezettek által a harmadik felekkel közölt szabályokban is tükröződjenek.
- 56** Ez vonatkozhat a pénzügyi támogatás harmadik feleket érintő új formáira is, ezért javasoljuk, hogy az ilyen típusú támogatások kezelésére szolgáló rendszerek létrehozásakor a Bizottság vegye figyelembe figyelmeztetéseinket. Közelmúltbeli példa lehet erre az Európai Innovációs Tanács Alapja keretében indított új „[megbízható befektetők](#)” kezdeményezés, amelynek célja, hogy a főbb intézményi befektetőkkel való együttműködés révén tőkét mozgósítson a mélytechnológiai ágazat számára.

Egyedi kérdésekkel kapcsolatos észrevételek

57 2. cikk: A hasznosítás jelenleg alkalmazott fogalmát („az eredmények felhasználása az adott tevékenységhez nem tartozó további K+I tevékenységek keretében, többek között olyan kereskedelmi hasznosítás is, mint például termékek vagy eljárások fejlesztése, kialakítása, előállítása és értékesítése, szolgáltatások kialakítása és nyújtása vagy szabványosítás során”)¹ a hasznosítás új fogalma váltotta fel („az eredmények felhasználása az érintett cselekvés által lefedett tevékenységektől eltérő további tevékenységekben, ideértve a kereskedelmi hasznosítást is”). Bár a kedvezményezettek képesek lehetnek alkalmazkodni különböző változásokhoz, ezekhez a módosításokhoz iránymutatás szükséges a félreértések és a bizonytalanság elkerülése érdekében. Ezért a Bizottságnak egyértelműbben kellene kommunikálnia erről a szempontról, mivel a terjesztés és a hasznosítás központi kérdés volt a korábbi keretprogramokban.

58 9. cikk (3) bekezdése: Javasoljuk „a d) pont alkalmazásában a harmadik ország biztosítja az (EU, Euratom) 2024/2509 rendeletben és a 883/2013/EU, Euratom rendeletben előírt szükséges jogokat és hozzáférést” szövegrész kiegészítését a „Bizottság, az OLAF és az Európai Számvevőszék számára” szövegrésszel, pontosítandó és megerősítendő a hozzáférési – közte a minősített adatokhoz való hozzáférési – jogunkat.

59 9. cikk (4) bekezdése: A harmadik országokkal való társulás kritériumai – például „megfelelő tudományos, technológiai és innovációs kapacitás” és az „elkötelezettség a szabályokon alapuló, demokratikus intézmények által támogatott nyitott piacgazdaság iránt” – meglehetősen tágan értelmezhetőek. E kritériumokat pontosítani kell a rendeletjavaslatban, hogy a Bizottság egységesen alkalmazhassa őket.

---

¹ Az (EU) 2021/695 rendelet 2. cikke.

- 60 24. cikk:** A pályázók pénzügyi kapacitásának ellenőrzése csak akkor szükséges, ha a tevékenység kapcsán igényelt uniós hozzájárulás eléri vagy meghaladja az 1 millió eurót, ami a jelenlegi küszöbérték kétszerese². Tény, hogy ez a változás csökkentheti a Bizottság előzetes ellenőrzési munkaterhelését, azt viszont a Bizottság nem teszi nyilvánvalóvá, hogyan enyhítené ez a kapcsolódó pénzügyi kockázatot, különösen a nemteljesítés kockázatát. A javaslatnak az indokolásban alá kell támasztania, hogy minek alapján emelték a küszöbértéket.
- 61 31. cikk:** A Horizont Európáról szóló jelenlegi rendeletben³ szereplő átruházási és engedélyezési záradék törlésre került. A javaslat 31. cikkének (4) bekezdése, amely az eredmények feletti tulajdonjogról szól, a következőképpen rendelkezik: „A tulajdonjog átruházása a munkaprogramban, a pályázati feltételekben vagy a támogatási megállapodásban meghatározott feltételekhez köthető, ideértve az eredményekkel kapcsolatos kötelezettségek átadására vonatkozó követelményt is.” Az átruházás és a használati jogok átadása elősegíti az együttműködést azzal, hogy strukturált keretet biztosít a kutatási eredmények megosztásához és hasznosításához. Gyakori, hogy a kedvezményezetteknek terjesztési és hasznosítási tervet kell kidolgozniuk: ezek az eszközök kulcsszerepet játszanak e kötelezettség teljesítésében és annak biztosításában, hogy a közfinanszírozásban részesülő kutatások értéket teremtsenek a társadalom számára. E tekintetben arra ösztönözzük a Bizottságot, hogy gondoskodjon ennek a pontnak a megfelelő szerepeltetéséről a 31. cikk (4) bekezdésében említett dokumentumokban.
- 62 35–37. cikk:** Javasoljuk, hogy az Európai Bizottság illesszen be egy harmadik címet („Átmeneti és záró rendelkezések”), mivel jelenleg az utolsó három cikk (hatályon kívül helyezés, átmeneti rendelkezések és hatálybalépés) a II. cím (Részvételi szabályok) 3. fejezetében (Európai Innovációs Tanács) szerepel.
- 63** A Horizont Európáról szóló jelenlegi rendelethez képest a javaslat nem rendelkezik a hozzáférési jogokról. Ezek valamely másik fél eredményeinek vagy meglévő szellemi tulajdonának egy projekt végrehajtása vagy az eredmények hasznosítása során történő felhasználására vonatkozó törvényes jogok. E tekintetben arra ösztönözzük a Bizottságot, hogy gondoskodjon ennek a pontnak a megfelelő szerepeltetéséről a munkaprogramokban, a pályázati feltételekben vagy a támogatási megállapodásokban, vagy akár magában a rendeletjavaslatban.
- 64** Megjegyezzük, hogy a javaslat nem szól az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT), illetve annak tudományos és innovációs társulásai (TIT) jövőjéről. Ez ellentétben áll a

---

² Az (EU) 2021/695 rendelet 27. cikke.

³ Az (EU) 2021/695 rendelet 40. cikke.

2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló Horizont Európa rendelettel, amely az 1. cikke (2) bekezdésének b) pontjában és 10. cikkében az EIT számára nyújtott hozzájárulásokat kifejezetten a program által finanszírozott tevékenységek részeként említette, az EIT innovációs társulásait pedig az európai partnerségek egy olyan formájaként, amelyen keresztül a program végrehajtható. Javasoljuk, hogy a javaslat tisztázza, hogyan kívánják biztosítani az EIT és tudományos és innovációs társulásai működésének folytatását a 2028–2034-es többéves pénzügyi keretben, ha ugyan ezek folytatódni fognak.

- 65** Végezetül az indokolásban szerepel egy lista lehetséges korszakalkotó projektekkal, és az egyik a következő: „Azon tudományos, műszaki és technológiai kihívások leküzdése, amelyek ahhoz szükségesek, hogy Európa 2034-re elsőként építse be a fúziós energiát a villamosenergia-hálózatba”. Ennek a konkrét célnak ellentmondanak a Fúziósenergia-fejlesztési és ITER Európai Közös Vállalkozást (F4E) érintő jelentős kockázatokra vonatkozó megállapításaink az [uniós közös vállalkozásokról szóló 2024. évi éves jelentésünkben](#), amely kockázatok a nemzetközi termonukleáris kísérleti reaktor (ITER) projekt műszaki hatókörében és mérőföldköveiben jelenleg végrehajtott jelentős változtatásokból erednek. Ezekből adódik az is, hogy a teljes fúziós projekt befejezése 2059-re (az eddigi határidőnél 17 évvel későbbre) tolódott.

A véleményt 2025. december 11-i luxembourgi ülésén fogadta el a Számvevőszék.

a Számvevőszék nevében

Tony Murphy
elnök

Mellékletek

I. melléklet. Az e véleményben hivatkozott számvevőszéki kiadványok jegyzéke

Éves jelentések az uniós költségvetés végrehajtásáról – a 2020–2024-es pénzügyi évekre vonatkozóan

Éves jelentések az Európai Unió ügynökségeiről – a 2020–2024-es pénzügyi évekre vonatkozóan

Éves jelentések az uniós közös vállalkozásokról – a 2020–2024-es pénzügyi évekre vonatkozóan

28/2018. sz. különjelentés: A Horizont 2020 keretprogramban bevezetett, egyszerűsítést célzó intézkedések többsége könnyítést jelentett a kedvezményezettek számára, ám még mindig vannak fejlődési lehetőségek

15/2022. sz. különjelentés: A Horizont 2020-ban való részvétel bővítését célzó intézkedéseket megfelelően kidolgozták, a változások fenntartásához azonban elsősorban a nemzeti hatóságok lépéseire van szükség

23/2022. sz. különjelentés: Szinergiák a Horizont 2020 és az európai strukturális és beruházási alapok között

28/2023. sz. különjelentés: Közbeszerzés az Európai Unióban: A 2021. évvel záródó 10 /*évben csökkent a verseny a kivitelezési munkálatokra, az árukra és a szolgáltatásokra odaítélt szerződéseknél

25/2024. sz. különjelentés: Az egészségügy digitalizálása: A tagállamoknak nyújtott uniós támogatás összességében eredményes, de nehézségek vannak az uniós források felhasználása terén

07/2025. sz. különjelentés: Az Európai Stratégiai Beruházási Alap: Jelentősen hozzájárult a beruházási hiány kezeléséhez, de 2022 végéig nem teljesen érte el az 500 milliárd eurós célt a reálgazdaságban

13/2025. sz. különjelentés: A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből a digitális átálláshoz nyújtott támogatás az uniós tagállamokban: Kihasználatlanul maradt a lehetőség arra, hogy a stratégia valóban a digitális szükségletek kezelésére irányuljon

2006/1. sz. vélemény a vállalkozásoknak, a kutatóközpontoknak és az egyetemeknek a hetedik keretprogram intézkedéseiben való részvételére, valamint a kutatási eredmények terjesztésére (2007–2013) vonatkozó szabályok megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról

02/2025. sz. áttekintés: Teljesítményorientáltság, elszámoltathatóság és átláthatóság: a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hiányosságaiból levonható tanulságok

03/2025. sz. áttekintés: A 2027. év utáni többéves pénzügyi keret adta lehetőségek

01/2018. sz. tájékoztató (2018. február): Az uniós pénzügyek jövője: Az uniós költségvetés működésének reformja

06/2018. sz. tájékoztató (2018. július): A 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló bizottsági javaslat

II. melléklet. Háttér-információ

01 A javasolt új Horizont Európa program (10. keretprogram) négy pillér köré szerveződik.

- a) *I. pillér – „Kiváló tudomány”* – célja az Unió tudományos bázisának megerősítése, a legjobb tehetségek vonzása, a kiváló európai kutatás előmozdítása és a legjobb tudományos eredmények biztosítása az uniós szakpolitikák számára. A következőket foglalja magában: az Európai Kutatási Tanács, a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések, valamint a tudomány az uniós szakpolitikák szolgálatában (a Közös Kutatóközpont nem nukleáris közvetlen cselekvései). Teljes indikatív költségvetés: 44,1 milliárd euró (2025-ös árakon 39 milliárd euró).
- b) *II. pillér – „Versenyképesség és társadalom”* – célja az együttműködésen alapuló kutatás és innováció támogatása a nagy társadalmi hatással bíró területeken, különös tekintettel a globális társadalmi kihívások kezelésére és az Unió versenyképességének fokozására. Az EVA beavatkozási területeinek szerkezetéhez hasonló, az EVA-val szinergiában fog működni. Teljes indikatív költségvetés: 75,9 milliárd euró (2025-ös árakon 67,2 milliárd euró).
- c) *III. pillér – „Innováció”* célja az európai innováció támogatása, különös tekintettel az új termékek, szolgáltatások és üzleti modellek kifejlesztésének előmozdítására. A következőket foglalja magában: az Európai Innovációs Tanács és az innovációs ökoszisztémák. Szoros együttműködés a II. pillérrel az induló és a növekvő innovatív vállalkozások keresleti oldalának erősítése érdekében azáltal, hogy kapcsolatba hozzák őket az európai nagyvállalatokkal, valamint nemzeti és uniós szinten elősegítik az innovatív közbeszerzési intézkedéseket. Teljes indikatív költségvetés: 38,8 milliárd euró (2025-ös árakon 34,3 milliárd euró).
- d) *IV. pillér – „Európai Kutatási Térség”* – célja az egységes Európai Kutatási Térség (EKT) kialakításának támogatása, különös tekintettel a kiválóság, az inkluzivitás és a hatás elérésének előmozdítására. Három összetevője: EKT-szakpolitika; Kutatási és technológiai infrastruktúrák; A részvétel szélesítése és a kiválóság terjesztése. Teljes indikatív költségvetés: 16,3 milliárd euró (2025-ös árakon 14,4 milliárd euró).

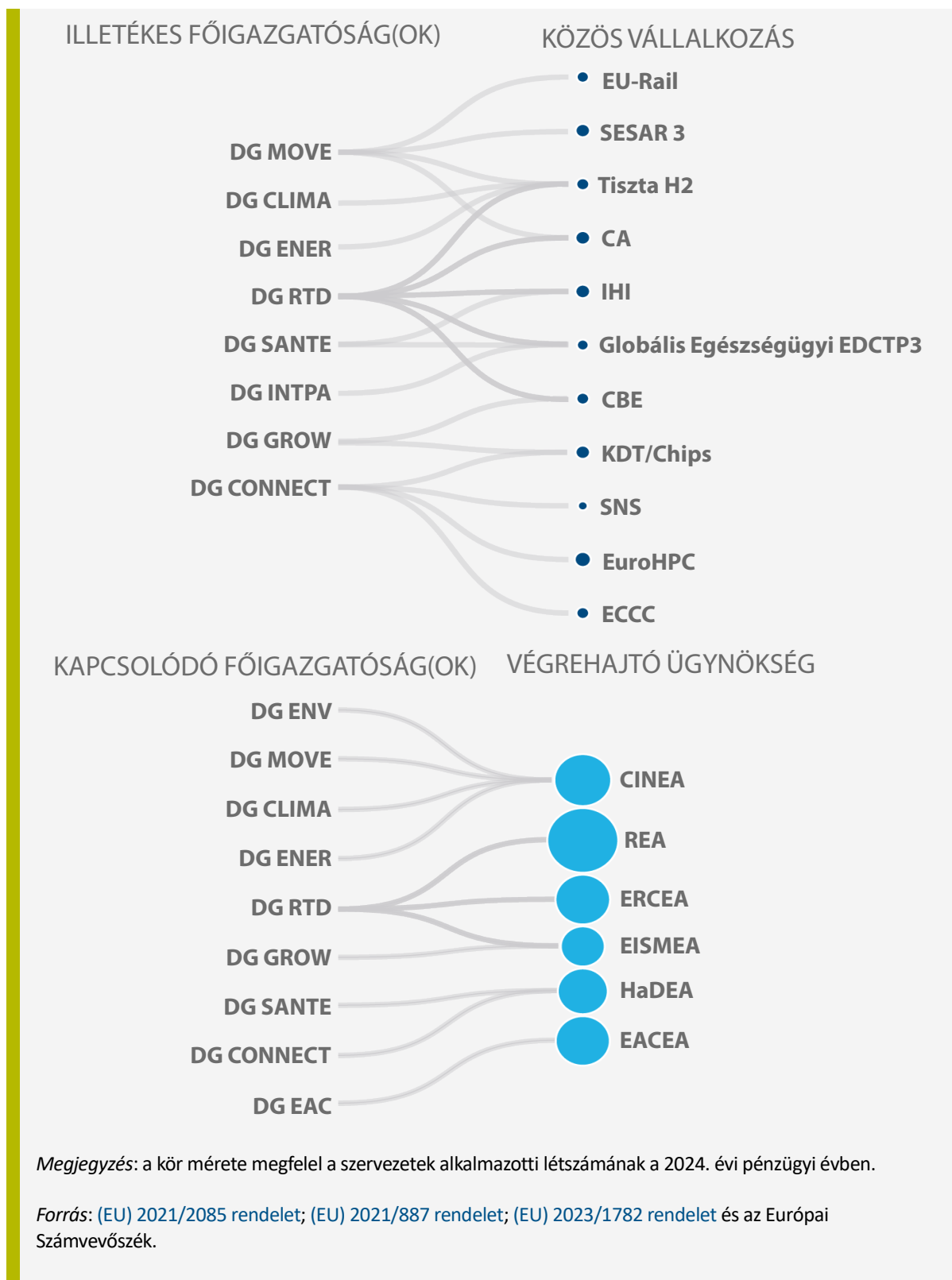
02 Az új program további pénzügyi és nem pénzügyi hozzájárulásokban részesülhet a tagállamok, az uniós intézmények és szervek (köztük az ügynökségek és a közös vállalkozások), nem uniós országok, nemzetközi szervezetek, nemzetközi pénzügyi intézmények és más harmadik felek részéről. A programot más uniós programokkal szinergiában hajtánák végre, és az nyitva állna a nem uniós országok (az Európai Szabadkereskedelmi Társulás tagországai az Európai Gazdasági Térségben, európai

---

mikroállamok, csatlakozásra váró országok, tagjelölt országok, potenciális tagjelöltek, európai szomszédságpolitikában részt vevő országok stb.) részvétele előtt.

- 03** A programot közvetlen vagy közvetett irányítással hajtják végre (szükség esetén európai partnerségek révén, a költségvetés-végrehajtási feladatok uniós szervekre, például közös vállalkozásokra való átruházásával), és az uniós finanszírozást főként vissza nem térítendő támogatások, pénzdíjak, közbeszerzés, nem pénzügyi adományok és pénzügyi eszközök formájában nyújtják. Amennyiben a program igénybe venné az EVA InvestEU-eszközét, a program biztosítaná a költségvetési biztosítékra vonatkozó tartalékfeltöltést és a pénzügyi eszközök finanszírozását. A vissza nem térítendő támogatások formájában nyújtott uniós finanszírozást költségfüggetlen finanszírozásként vagy egyszerűsített költségelszámolási módszer útján, elsősorban egyösszegű átalány vagy személyi egységköltség révén nyújtják.

III. melléklet. Közös vállalkozások és végrehajtó ügynökségek a 2021–2027-es uniós költségvetési időszakban

Rövidítések

Rövidítés	Meghatározás/Magyarázat
EBB	Európai Beruházási Bank
EIT	Európai Innovációs és Technológiai Intézet
EKT	Európai Kutatási Térség
ESBA	Európai Stratégiai Beruházási Alap
EUMSZ	Az Európai Unió működéséről szóló szerződés
EVA	Európai Versenyképességi Alap
FN LTC	Költségfüggetlen finanszírozás
FP10	10. keretprogram
K+I	Kutatás és innováció
MFF	Többéves pénzügyi keret
RRF	Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz
SCO	Egyszerűsített költségelszámolási módszer

Glossárium

Terminus	Meghatározás/Magyarázat
Európai Beruházási Bank	A tagállamok tulajdonában lévő uniós bank, amely elsősorban az Unióban, de azon kívül is nyújt finanszírozást az uniós politikát támogató projektekhez.
Európai Stratégiai Beruházási Alap	Az EBB és a Bizottság által az európai beruházási terv részeként indított támogatási mechanizmus, amelynek célja, hogy magánberuházásokat mozgósítson az Unió számára stratégiai jelentőségű projektek javára.
Európai szemeszter	Az uniós tagállamok gazdaságpolitikáinak összehangolásához és az előrehaladás nyomon követéséhez keretet biztosító éves ciklus.
Európai Versenyképességi Alap (EVA)	Javasolt uniós alap, amelynek része egy a védelmi kutatási és innovációs tevékenységekre vonatkozó egyedi program.
Gondos pénzgazdálkodás	A forrásoknak a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség elvével összhangban történő kezelése.
Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz	A Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítését és a helyreállítás ösztönzését, valamint a zöldebb és digitálisabb jövővel kapcsolatos kihívásoknak való megfelelést célzó uniós pénzügyi támogatási mechanizmus.
Kedvezményezett	Az uniós költségvetésből projekt vagy program végrehajtása céljából vissza nem térítendő támogatásban vagy kölcsönben részesülő természetes vagy jogi személy.
Költségvetési rugalmasság	Olyan mechanizmus, amelynek révén a Bizottság a változó prioritásokra reagálva átcsoportosíthat előirányzatokat egyes programok, szakpolitikai keretek vagy évek között, a többéves pénzügyi keret határain belül.
Közös vállalkozás	Valamely kutatási vagy technológiai projekt vagy tevékenység végrehajtására köz-, illetve magánszférabeli partnerekkel együtt létrehozott uniós szervezet.
Munkacsomag	Olyan kapcsolódó feladatok csoportja, amelyek együttesen hozzájárulnak egy nagyprojekt eredményeihez, célkitűzéséhez vagy mérföldkövéhez.
Teljesítmény	Azt méri, hogy egy uniós finanszírozású intézkedés, projekt vagy program milyen mértékben érte el céljait és mennyire értékarányos.
Többéves pénzügyi keret	Az Unió kiadási terve, amely (szakpolitikai célkitűzéseken alapuló) prioritásokat és felső határokat határoz meg, és általában hét évre szól. Ez biztosítja azt a struktúrát, amelyen belül meghatározzák az éves uniós költségvetéseket, az egyes kiadási kategóriák kiadásainak korlátozásával.
Uniós hozzáadott érték	Valamely uniós fellépés által az önálló tagállami fellépéshez képest létrehozott hozzáadott érték.

SZERZŐI JOGOK

© Európai Unió, 2026

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló [6–2019. sz. számvevőszéki határozat](#) szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenc](#) alá tartoznak. Ezért főszabály szerint a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett. A Számvevőszéktől származó tartalmak további felhasználásakor azok eredeti értelme és mondanivalója nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is érintettek (például ha egy kép a Számvevőszék munkatársait ábrázolja vagy harmadik fél is szerepel a források között), adott esetben további engedélyt is be kell szerezni.

Amennyiben ez megtörtént, akkor a vonatkozó engedély érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és az abban foglalt, egyértelműen meghatározott felhasználási korlátozások érvényesek.

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, adott esetben közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.

Borító – © butenkow / stock.adobe.com.

1. ábra – © Európai Unió, 1995–2026.

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alá tartozó intézményi weboldalai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

HTML	ISBN 978-92-849-6310-2	ISSN 2812-3042	doi:10.2865/2693334	QJ-01-25-063-HU-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6311-9	ISSN 2812-3042	doi:10.2865/2216974	QJ-01-25-063-HU-N

IDÉZÉS MÓDJA

Európai Számvevőszék, [02/2026. sz. vélemény](#) „a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogramnak a 2028–2034-es időszakra történő létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról, továbbá az (EU) 2021/695 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról [COM(2025) 543 final]”, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2026.

Az **EUMSZ 322. cikkének (1) bekezdése** előírja, hogy az Unió pénzügyi szabályaival és eszközeivel kapcsolatos javaslatokról konzultációt kell folytatni az Európai Számvevőszékkal. Az ennek alapján kiadott jelenlegi vélemény a Horizont Európára vonatkozó új rendeletre irányuló javaslatot tárgyalja, amely javaslatot az Európai Bizottság eredetileg 2025. július 16-án terjesztett elő.

Véleményünk célja, hogy észrevételekkel szolgáljunk a javaslat kialakításával, irányításával, teljesítménymérési keretével és pénzügyi kontrollintézkedéseivel kapcsolatban. Biztosítani szeretnénk azt, hogy a jövőbeli program előmozdítsa a gondos pénzgazdálkodást, az elszámoltathatóságot és az európai hozzáadott értéket az uniós kutatási és innovációs politikában.

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK

12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/contact

Weboldal: eca.europa.eu

Közösségi média: @EUauditors

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az Európai Unió
Kiadóhivatala